
THE LAST
LIGHT ON

PRAG 11

Posljednje upaljeno svjetlo

Postoji duboka razlika između toga da preživiš i toga da ostaneš uspravan.

Preživjeti je instinkt.

Ostati uspravan je izbor.

Mnogi misle da se te dvije stvari poklapaju.

Nije istina.

Čovjek može preživjeti oluju i ostatak života provesti ležeći na svojim ruševinama.

Drugi može proći kroz istu oluju, skupiti ono što je ostalo i odlučiti nastaviti.

Razlika nije u rani.

Razlika je u položaju.

Dugo sam vjerovao da je život pitanje rezultata.

Zatim su došle kušnje.

I otkrio sam da je život prije svega pitanje izdržljivosti.

Moralne izdržljivosti.

Emocionalne izdržljivosti.

Ljudske izdržljivosti.

Postoje godine u kojima se čini da sve ide naruku.

Ljudi dolaze.

Prilike rastu.

Projekti se razvijaju.

Čak i budućnost kao da ima prijateljsko lice.

Zatim dolaze druge godine.

Drugačije godine.

Godine koje ne pitaju što želiš.

Godine koje pitaju što možeš podnijeti.

To su godine kojih nema na fotografijama.

Godine koje nitko ne slavi.

Godine u kojima glavna zadaća postaje jednostavno nastaviti.

Naučio sam da svaka osoba posjeduje zamišljenu točku loma.

Granicu o kojoj sama sebi govori.

„Kad bi se ovo dogodilo, ne bih to izdržao.“

„Kad bih izgubio to, sve bi bilo gotovo.“

„Kad bi došla ta kušnja, slomio bih se.“

I ja sam tako mislio.

Zatim život, sa svojom uobičajenom ironijom, odluči to provjeriti.

I često otkrijemo nešto iznenađujuće.

Otporniji smo nego što smo zamišljali.

Ne jači.

Otporniji.

Snaga pripada herojima.

Otpornost pripada običnim ljudima.

Onima koji se ujutro probude.

Onima koji nastavljaju raditi.

Onima koji se suočavaju s liječničkim pregledima.

Računima.

Odgovornostima.

Odsutnostima.

Strahovima.

I ipak pronalaze način da idu dalje.

Oni su pravi stručnjaci za preživljavanje.

Tijekom života upoznao sam ljude koji bi imali izvrsne razloge da odustanu.

Imali su ih mnogo više nego što sam ih ja ikada imao.

Pa ipak su nastavili.

Ne zato što su bili optimisti.

Ne zato što su bili naivni.

Ne zato što su zanemarivali bol.

Nastavili su jer je netko ovisio o njima.

Kći.

Sin.

Majka.

Suprug.

Supruga.

Prijatelj.

Zajednica.

Dužnost ponekad rađa snagu koju sam karakter ne posjeduje.

Kad ne živiš samo za sebe, postaješ otporniji.

Ne sretniji.

Ne neranjiviji.

Otporniji.

Postoji točka u životu u kojoj se prestaješ pitati:

„Zašto se ovo događa meni?“

I počinješ se pitati:

„Što sada moram učiniti?“

Kad se ta preobrazba dogodi, nešto se mijenja.

Patnja ne nestaje.

Ali gubi glavnu ulogu.

Pozornica se vraća djelovanju.

Sadašnjosti.

Sljedećem koraku.

Promatrajući prijeđeni put, shvaćam da odlučujući trenuci nisu bili oni velikih trijumfa.

Bili su to oni velike izdržljivosti.

Dani kad sam bio umoran.

Dani kad sam se bojao.

Dani kad mi nitko ne bi mogao zamjeriti da sam odustao.

Pa ipak, nekako, nastavio sam.

Ne uvijek dobro.

Ne uvijek elegantno.

Ne uvijek hrabro.

Ali nastavio sam.

Danas nemam povjerenja u savršene pripovijesti.

Nemam povjerenja u muškarce koji tvrde da nikada nisu sumnjali.

Nemam povjerenja u biografije bez pukotina.

Iz jednostavnog razloga.

Ne postoje.

Svako ljudsko biće u sebi nosi arhiv nevidljivih bitaka.

Neke dobivene.

Neke izgubljene.

Neke još otvorene.

Zrelost se ne sastoji u tome da ih ukloniš.

Sastoji se u tome da naučiš živjeti s njima.

S vremenom sam shvatio još nešto.

Ožiljci nisu suprotnost snazi.

Oni su dokaz njezinog postojanja.

Nitko ne stigne daleko bez tragova.

Nitko zaista ne prolazi kroz vrijeme, a da usput nešto ne ostavi.

Pitanje nije hoćemo li biti ranjeni.

Pitanje je što ćemo učiniti poslije.

Hoćemo li se zatvoriti?

Hoćemo li postati ogorčeni?

Hoćemo li se pretvoriti u suce svijeta?

Ili ćemo unatoč svemu i dalje vjerovati u ljudska bića?

Za mene je to bila najteža kušnja.

Ne nastaviti živjeti.

Nastaviti imati povjerenja.

Nastaviti se nadati.

Nastaviti graditi.

Nastaviti voljeti.

Mnogo je jednostavnije braniti se nego ostati otvoren.

Mnogo jednostavnije postati ciničan nego ostati dostupan.

Mnogo jednostavnije povući se nego nastaviti napredovati.

Pa ipak, najbolji život koji sam upoznao uvijek je bio s druge strane straha.

Možda je to istinski smisao toga da ostaneš uspravan.

Ne biti neranjiv.

Ne biti nepobjediv.

Ne biti savršen.

Nego odbiti dopustiti da rane odluče tko ćemo postati.

Gledajući unatrag, ne vidim čovjeka koji je izbjegavao oluje.

Vidim čovjeka koji je kroz njih prošao.

Kroz neke dobro.

Kroz neke loše.

Kroz neke ostavljajući u njima dijelove sebe.

Ali prošao je kroz njih.

Na kraju, vjerujem da se svako postojanje prosuđuje po jednom jedinom pitanju.

Ne koliko si se visoko popeo.

Ne koliko si posjedovao.

Ne koliko su te slavili.

Nego što je ostalo kad je sve drugo oduzeto.

Znam svoj odgovor.

To nije herojski odgovor.

To nije izvanredan odgovor.

To je ljudski odgovor.

Nakon gubitaka.

Nakon pogrešaka.

Nakon bolesti.

Nakon rastanaka.

Nakon strahova.

Nakon vremena.

Još sam ovdje.

Još stojim uspravno.